

De stationsomgeving: Van transitzone naar ontmoetingsplaats:

De impact op veiligheid

*Hendrik Vanderkimpen
19 november 2008*

CORPORATE SECURITY SERVICE
Frankrijkstraat 52-54 - 1060 Brussel
Rue de France 52-54 – 1060 Bruxelles

Van transitzone...

- Manier om zich van het ene punt naar het andere te verplaatsen
- Zuivere verkeersfunctie, overstapplaats
- Toegang tot station beperkt in de tijd
~> **perronkaartje (KB 05/11/1895)**
- Niet-plaats: plaats waar men enkel komt om zich te verplaatsen
- Beheerder = Staat

- Stations vrij toegankelijk voor iedereen sinds 1992
~> van “**publiek toegankelijke plaats onder voorwaarden**” naar “**volledig publiek toegankelijke plaats zonder voorwaarden**”
- Beheerder = NMBS-Groep als autonoom overheidsbedrijf (beheerscontract)

... naar ontmoetingsplaats

Poort naar de stad

Staat niet meer op zichzelf, maar krijgt naast overstapfunctie ook verblijfsfunctie

De nieuwe stationsomgeving wordt een centrale ontmoetingsplaats in het stadscentrum

Impact op veiligheid

- Verplichtingen en verboden niet enkel voor de reizigers, maar ook voor het publiek in het algemeen
- Wettelijke basis: *K.B. 20 december 2007 houdende reglement van de politie op de spoorwegen* (B.S. 15/08/2008)
- K.B. 13/12/2005 tot het verbieden van het roken in openbare plaatsen

Situatie 1999

POLITIE (Spoorwegen)

Prioriteiten Federale Politie (Georganiseerde misdaad ...) + repressie
Gemeenrechtelijke inbreuken + ordehandhaving

Repressie inbreuken op de "Politie der Spoorwegen" ???

GRIJZE ZONE: wordt door niemand beheerd

BEWAKING (B-SECURITY)

Preventie van inbreuken

Cijfers

Belangrijke feiten	2007	2006	Evolutie 2006-2007	
Diefstal (alle)	2.709	2.635	+ 3%	↗
Fysieke agressie	600	474	+ 27%	↗
Verbale agressie	1.134	1.159	- 2%	↘
Onwettig verkeer op spoorwegdomein/ belemmeren spoorwegverkeer	3.195	2.366	+ 35%	↗
Graffiti	1.670	1.621	+ 3%	↗
Onregelmatige reizigers	9.780	8.988	+ 9%	↗
Treinongevallen	78	58	+ 34%	↗
Bomalarm of ontdekken van een verdacht voorwerp	57	57	0%	→
Beschadigingen	1.894	1.596	+ 19%	↗
TOTAAL (belangrijke feiten)	21.117	18.954	+ 11%	↗
TOTAAL OPROEPEN SOC	43.141	42.058	+ 3%	↗

Situatie 2004

Securail

- Beperkte gerechtelijke bevoegdheid
- Bevoegd voor alle publiek toegankelijke plaatsen toebehorend aan NMBS-Holding en NMBS (met uitzondering van parkings, overwegen, door derden uitgebate infrastructuur en wegen die openbare weg uitmaken)

Situatie 2008

4 partners voor toezicht en controle op de publieke ruimte van de NMBS-Groep:

- federale politie
- lokale politie
- Securail
- beëdigde ambtenaren binnen NMBS-Groep

→ Rol van B-Security op publiek toegankelijke plaatsen is uitgespeeld

→ Nood aan actualisering bevoegdheidsverdeling partners

→ Nood aan alternatieve sanctionering adhv administratieve boetes

Evolutie station

“The best way to handle the problem of undesirables is to make the place attractive to everyone else”

William H. Whyte

Prettige plek (NS):

- Veiliger, meer aantrekkelijke en propere stations.
- Balans tussen esthetiek, comfort en duurzaamheid.
- Huiskamersfeer

1.

Multifunctioneel:

De nieuwe stationsomgeving bestaat uit een levendige mix van reizen, winkelen en werken

2. Intermodaal:

- Toegang minder mobiele mensen
- Fietsen (vb. project “Fietspunt” ontwikkelen)
- Openbaar vervoer
- Auto’s
- Actieplan voor parkings

3. Duurzame ontwikkeling:

- Verhogen capaciteit met Diabolo- en Gewestelijk ExpresNet (GEN)
- Koppelen ontsluitingsweg aan bypass voor HST
- Urbanisme rond de stations dynamisch maken:
  - Ontwikkelen van socio-economische structuur in en rond de stations
  - Bevorderen publieke en private samenwerkingsverbanden
  - Leefbaar maken van de stationsomgeving door weghalen doorgaand verkeer

HOLDING

4. Translatief:

Beter gebruik van de ruimte van de twee kanten van het station dankzij de “translativiteit” (een “brug” creëren tussen beide stadsdelen)

Een scharnier tussen de stad en de Arsenaalsite

HOLDING

- Station = een centrale hoofdrolspeler in het **stadsleven**:
  - Het rijke architecturale erfgoed restaureren en moderniseren
  - De buurt van het station herinrichten
  - Het onderhoud en het dagelijkse onthaal verbeteren
  - Commercieel beheer van de stations dynamisch maken
  - Organiseren van evenementen

Architectuurontwerp ⇔ Stadsontwerp

Meewerken aan urbanisering

Impulsen tot verbetering
en modernisering stadskern

Stadskernvernieuwing

HOLDING

- Station = een centrale hoofdrolspeler in **sociaal netwerk**:

Aantrekkingspool, schuilplaats, transitplaats en verzamelplaats voor personen uitgesloten uit de maatschappij (vb. daklozen, ...)

→ Noodzaak om maatregelen te nemen voor de uitgeslotenen

= Europees charter

- Sociale verantwoordelijkheid
- Algemene interesse vanwege de gemeenschap

- Europees charter
  - Fundamentele principes

Het station als centrale speler in het stedelijke leven:
“ Une gare est partie intégrante du milieu urbain et doit résonner au diapason de la ville qui l’entourne ”
  - Engagements (Rome, 29 oktober 2008)
  - De partners

PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING

Samenwerkingsverband waarin publieke en private sector (met behoud van hun eigen identiteit en verantwoordelijkheid) gezamenlijk projecten realiseren om meerwaarde te realiseren, en dit op basis van een heldere taak- en risicoverdeling

CAMERABEWAKING

- Camerawet 21/03/2007:
virtueel toezicht en controle in de publieke ruimte
  - Doel: ordehandhaving en voorkoming,
vaststelling of opsporing van misdrijven
  - Van toepassing op:
    - niet-besloten plaatsen:
niet door omsluiting afgebakend en vrij toegankelijk voor publiek
    - voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen:
elk besloten gebouw of elke besloten plaats bestemd voor het gebruik door het publiek waar diensten aan het publiek kunnen worden verstrekt, vb. station
    - niet voor het publiek toegankelijke besloten plaats:
elk besloten gebouw of elke besloten plaats die uitsluitend bestemd is voor het gebruik door de gewoonlijke gebruikers
- Project MALAGA: 1.500 camera's in 51 stations